

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра прикладної психології та логопедії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

О.В.Старинська

«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

П 04 Корекційно-консультативна практика (виробнича)

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

Запоріжжя, 2025

Робоча програма практики «Корекційно-консультативна практика (виробнича)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта,

Освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

Розробники: доцент кафедри прикладної психології та логопедії Ганна ЛОПАТИНА,
старший викладач кафедри прикладної психології та логопедії Наталя АНАСТАСОВА.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Спеціальна освіта (Логопедія)» та схвалено на засіданні кафедри прикладної психології та логопедії

від “27” серпня 2025 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри прикладної психології та логопедії

(підпис)

(Олена СТАРИНСЬКА)

Гарант освітньої програми

_____ (підпис)

(Ганна ЛОПАТИНА)

©БДПУ, 2025 рік
©Г. О. Лопатіна, 2025 рік
©Н. М. Анастасова, 2025 рік

ВСТУП

Зміст: корекційно-консультативна практика (виробнича) є важливою частиною процесу підготовки фахівців зі спеціальності 016 „Спеціальна освіта” освітньо-професійної програми „Логопедія. Спеціальна психологія”. Вона має надати здобувачам вищої освіти необхідних знань, методів та навичок для здійснення корекційно-консультативної роботи з особами з особливими освітніми потребами, їх батьками та залученими фахівцями. Дозволяє здобути необхідний досвід та вміння працювати з різними категоріями осіб з особливими освітніми потребами, знаходити індивідуальний підхід до кожного учня, розробляти та впроваджувати корекційні програми. Вона також сприяє розвитку комунікативних навичок та вмінь взаємодіяти з батьками та іншими фахівцями, що покращує якість надання освітніх та корекційних послуг. Під час практики здобувачі вищої освіти також отримують досвід роботи в сучасних умовах, що допомагає підготуватися до викликів сучасного освітнього середовища та впровадження інноваційних підходів у спеціальну освіту. Допомогає здобувачам вищої освіти набутти впевненості та компетенцій для роботи з особами з особливими освітніми потребами, що стане основою для успішної професійної діяльності після закінчення закладу вищої освіти. Проводиться в різних закладах та умовах, що дозволяє здобувачам вищої освіти отримати різноманітний досвід та виробити адаптивні навички для роботи з різними категоріями осіб з особливими освітніми потребами для ефективної та компетентної роботи в сфері спеціальної освіти.

Мета: озброєння здобувачів вищої освіти сучасними методами і формами організації освітнього процесу з особами з особливими освітніми потребами; формування у них професійних умінь та навичок, необхідних для успішної роботи з особами з особливими освітніми потребами; здійснення корекційних заходів і надання консультацій; виховання в здобувачів вищої освіти потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності, забезпечуючи ефективну роботу з особами з особливими освітніми потребами; планування і проведення консультативної роботи з батьками осіб з особливими освітніми потребами, що допомагає забезпечити оптимальний розвиток; співпраця з іншими фахівцями (ортодонт, невролог, психіатр, ортопед, остеопат, реабілітолог, фоніатр тощо), що дозволяє забезпечити комплексний підхід у роботі з особами з особливими освітніми потребами.

Завдання: актуалізація, систематизація та інтеграція набутих знань у реальних ситуаціях роботи з особами з особливими освітніми потребами; оволодіння системою професійних умінь: студенти мають розвивати навички, що дозволяють їм ефективно працювати з особами з особливими освітніми потребами, планувати та проводити корекційно-розвиткові заняття, надавати консультації та допомогу; вивчення основних видів діяльності фахівця, ознайомлення зі всіма аспектами роботи з особами з особливими освітніми потребами, розуміння зв'язку з іншими учасниками педагогічного процесу; засвоєння принципів ведення документації та форм звітності; відпрацювання умінь проводити діагностичне дослідження відповідно до існуючих методик та з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей осіб з особливими освітніми потребами; застосування дієвих методик корекційного впливу та їх адаптація до потреб осіб з особливими освітніми потребами з комбінованими розладами; надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з батьками (законними представниками) осіб з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо їхнього розвитку; організація інформаційно-просвітницької діяльності через проведення конференцій, семінарів, тренінгів та інших заходів з метою популяризації психолого-педагогічних та корекційно-розвивальних послуг для осіб з особливими освітніми потребами; проведення дослідження згідно теми курсової роботи.

Корекційно-консультативна практика (виробнича) триває впродовж *10 тижнів* – для денної форми навчання та *4 тижні* – для заочної форми навчання. Вона охоплює спостереження та активне долучення до освітнього процесу за всіма напрямками діяльності вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, консультанта ІРЦ або іншими фахівцями (ортодонт, невролог, психіатр, ортопед, остеопат, реабілітолог, фоніатр тощо) в спеціальних закладах

освіти (дошкільної або шкільної ланки), корекційно-реабілітаційних закладах або ІРЦ. Під час її проведення здобувачі вищої освіти виконують **функції вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, консультанта ІРЦ (або іншого фахівця)**, що дозволяє їм активно спостерігати, ознайомлюватися та долучатися до освітнього процесу та корекційно-розвиткової та консультативної роботи з особами з особливими освітніми потребами; продовжує формування у здобувачів вищої освіти стійкого інтересу до діяльності фахівців в сфері спеціальної освіти.

Режим роботи здобувачів вищої освіти під час практики визначається керівниками практики та узгоджується з правилами внутрішнього розпорядку бази практики.

Оскільки основним пріоритетом в умовах дії воєнного стану залишається безпека всіх учасників освітнього процесу, то здобувач вищої освіти, за необхідності, може проходити практику частково чи повністю з використанням технологій дистанційного навчання, погоджуючи графік своєї діяльності з провідними фахівцями закладу/установи, за яким(ою) закріплені.

Методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри прикладної психології та логопедії. Протягом практики здійснюється щоденний і підсумковий контроль та облік роботи практикантів. Методист практики веде облік відвідування здобувачами вищої освіти практики, організує і координує їх роботу, виконує доручення керівника, адміністрації та працівників закладу освіти чи установи щодо організації і перебігу практики, інформує практикантів про консультації, семінари.

Порядок виконання завдань практики здобувачами вищої освіти зазначається в **індивідуальному плані (Додаток А)** проходження практики. Цей план розробляється у перші дні практики і схвалюється викладачем-методистом та керівником з бази практики (вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом тощо). Кожен практикант працює відповідно до свого індивідуального плану.

Протягом практики практиканти ведуть **щоденник (Додаток В)** педагогічних спостережень, у якому фіксують необхідну інформацію для виконання завдань практики та висвітлюють хід їх виконання відповідно до індивідуального плану проходження практики.

Після проходження практики організовується її обговорення спільно з керівником практики та захист під час **звітної конференції**.

Корекційно-консультативна практика (виробнича) має на меті формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких **компетентностей та результатів навчання** згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
<p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і</p>	<p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної</p>

<p>суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p>
<p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясовувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>
<p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	<p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з</p>

	<p>врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
<p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>	<p>РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p>
<p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p>
<p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>	<p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність</p>

	<p>організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>
ЗК-8. Здатність працювати в команді.	<p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.	<p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p>
ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	<p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з врахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p>
СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати</p>

	<p>достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p>
<p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>
<p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості</p>

	<p>розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з врахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з врахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>
<p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з врахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p>	<p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення,</p>

	<p>зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p>
<p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p>	<p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
<p>СК-6. Здатність здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю в різних типах закладів.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти</p>

<p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p>	<p>тощо.</p> <p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p>
<p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясовувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p>
<p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясовувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p>

<p>СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.</p>	<p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
<p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p>	<p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p>
<p>СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції.</p>	<p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
<p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p>	<p>РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-</p>

	<p>типологічних відмінностей.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p>
<p>СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p>	<p>РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p>
<p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p>
<p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості</p>

розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань. РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом. РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
--

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

1. Розробити індивідуальний план роботи та затвердити його у керівника практики (*Додаток А*).
2. Систематично відвідувати та спостерігати за заняттями та іншими навчально-виховними заходами і активно включатись в освітній процес закладу.
3. Здобувач вищої освіти повинен бути у закладі кожен день не менше 6 годин або кожного дня зв'язуватися з закріпленим фахівцем із закладу освіти та виконувати завдання, передбачені програмою практикою, зобов'язаний своєчасно виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики.
4. У період практики практикант повинен проявляти цікавість до обраної професії, любов до дітей, демонструвати високі особистісні якості, бути прикладом (проявляти організованість, дисциплінованість, педагогічний такт).
5. Під час проходження практики він повинен вести щоденник (*Додаток В*), в якому чітко і якомога повніше фіксувати результати спостереження за дітьми, запис навчально-виховних заходів, які проводяться педагогічним колективом закладу, індивідуальних занять, цікавих і нетрадиційних форм роботи, які використовуються в закладі, поведінки педагогів під час проведення корекційно-розвиткових занять/уроків та інших заходів тощо.
6. Здобувач вищої освіти підпорядковується внутрішньому режиму закладу, де він проходить практику; розпорядженням адміністрації закладів та керівника практики. У випадку невиконання вимог, які ставляться перед практикантом, він може бути позбавленим права проходження практики і вона йому не зараховується.
7. Під час виставлення оцінки за проходження практики береться до уваги характеристика з місця її проходження, в якій висвітлюється ставлення майбутнього педагога до своїх обов'язків, вміння спілкуватись і налагоджувати контакт із дітьми, з фахівцями закладів освіти, участь у корекційно-розвиткових заняттях/уроках та виховних заходах. При виставленні оцінки враховується рівень підготовки звітної документації, її якісні характеристики.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики охоплює всі напрями діяльності вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, консультанта ІРЦ або інших фахівців закладу (ортодонт, невролог, психіатр, ортопед, остеопат, реабілітолог, фоніатр тощо) в спеціальних закладах освіти (дошкільної або шкільної ланки), корекційно-реабілітаційних закладах або ІРЦ. Під час її проведення здобувачі вищої освіти виконують функції вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, консультанта ІРЦ (або іншого фахівця).

1-й етап – підготовчий. На настановній конференції аналізуються особливості проходження даного виду практики, проводиться індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти з метою розкриття специфіки проходження практики у закладах освіти з інклюзивною формою навчання. Характеризуються мета, зміст, завдання практики, надаються чіткі вказівки щодо оформлення звітної документації. Здобувачі вищої освіти одержують консультації керівника практики з приводу організації індивідуальної роботи здобувача вищої освіти, відбувається розподіл за базами практик.

2-й етап – основний. Він дає змогу упродовж 10-ти (для денної форми навчання)/4-х (для заочної форми навчання) тижнів виконати завдання практики, ознайомитись зі структурою в спеціальних закладах освіти (дошкільної або шкільної ланки), корекційно-реабілітаційних закладах або ІРЦ, з контингентом вихованців/учнів, з документацією в закладі освіти, емоційними проявами осіб з особливими освітніми потребами, спостерігати та аналізувати

педагогічну, корекційно-розвиткову та інформаційно-консультативну роботу фахівців закладу та участь у виховних заходах.

3-й етап – заключний, передбачає підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовка звіту, отримання диференційованого заліку.

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ДЕННОЇ та ЗАОЧНОЇ форми навчання:

1. Знайомство з закладом та організацією роботи, адміністрацією та співробітниками:

- знайомство з адміністрацією закладу; бесіда з керівником закладу, його заступниками про особливості організації роботи закладу; характеристика їх колективу, контингенту осіб з особливими освітніми потребами; кваліфікація фахівців, які працюють в закладі, стан матеріально-технічної бази закладу, наявність пристосованих приміщень, характеристика режимних моментів тощо;

- знайомство з вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом, психологом, ортодонтом, неврологом, психіатром, ортопедом, остеопатом, реабілітологом, фоніатром тощо (на вибір) спеціального закладу освіти (дошкільної або шкільної ланки), корекційно-реабілітаційного закладу або ІРЦ;

- огляд матеріально-технічної бази та зонування кабінетів фахівців закладу (мінімум 3-х);

- бесіда з фахівцями закладу про особливості організації різних видів діяльності з особами із особливими освітніми потребами;

- бесіда з фахівцями закладу про організацію методичної та консультативної роботи з батьками дітей із особливими освітніми потребами.

2. Вивчення особових справ та спостереження:

- вивчення особових справ дітей;

- бесіда з вчителем-логопедом, з вчителем-дефектологом та психологом, ортодонтом, неврологом, психіатром, ортопедом, остеопатом, реабілітологом, фоніатром тощо (на вибір) про особливості організації різних видів діяльності з дітьми із особливими освітніми потребами в спеціального закладу освіти (дошкільної або шкільної ланки), корекційно-реабілітаційного закладу або ІРЦ;

- спостереження за освітнім процесом та організацією занять\уроків фахівцями закладів;

- вивчення планів корекційно-розвиткової та виховної роботи;

- знайомство з вихованцями, відбір та розподіл дітей на підгрупи та індивідуальні корекційно-розвиткові заняття\уроки;

- ознайомлення з основною документацією фахівців спеціального закладу освіти (дошкільної або шкільної ланки), корекційно-реабілітаційного закладу або ІРЦ ;

- спостереження, конспектування та аналіз роботи вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога та психолога, ортодонта, невролога, психіатра, ортопеда, остеопата, реабілітолога, фоніатра тощо (на вибір)

- педагогічне спостереження за участю дитини з особливими освітніми потребами в освітньому процесі;

- вивчення діяльності команди супроводу;

- відвідування, спостереження та аналіз психокорекційних (або корекційно-розвиткових) занять.

3. Підготовка та участь у корекційно-розвиткових заняттях\уроках:

- аналіз виховних та корекційно-розвиткових занять\уроків вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, психолога, ортодонта, невролога, психіатром, ортопедом, остеопатом, реабілітологом, фоніатром тощо (на вибір);

- надання практичної допомоги вчителю-логопеду, вчителю-дефектологу, психологом, ортодонтом, неврологом, психіатром, ортопедом, остеопатом, реабілітологом, фоніатром тощо (на вибір) у підготовці до корекційно-розвиткових занять (виготовлення роздаткового матеріалу, наочних посібників тощо);
- самостійне проведення обстеження та діагностика мовленнєвого, психофізичного розвитку осіб із порушеннями з особливими освітніми потребами;
- визначення спільно з вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом, психологом, ортодонтом, неврологом, психіатром, ортопедом, остеопатом, реабілітологом, фоніатром тощо (на вибір) тем для проведення пробних корекційно-розвиткових занять (уроків);
- аналіз календарного плану корекційно-розвиткових, психокорекційних та педагогічних занять;
- складання планів-конспектів корекційно-розвиткових, психокорекційних та педагогічних занять;
- проведення пробних корекційно-розвиткових, психокорекційних та педагогічних занять;
- аналіз пробних корекційно-розвиткових, психокорекційних та педагогічних занять;
- виготовлення дидактичного матеріалу до корекційно-розвиткових, психокорекційних та педагогічних занять;
- проведення психолого-педагогічне обстеження дітей;
- розробка планів-конспектів та проведення пробних групових та індивідуальних занять з особами з особливими освітніми потребами;
- аналіз виховних, корекційно-розвиткових, психокорекційних та педагогічних занять;
- скласти індивідуальну корекційну програму терміном на рік;
- складання планів-конспектів корекційно-розвиткових занять, в тому числі конспекту бінарного заняття з олігофренопедагогом, або тифлопедагогом, або сурдопедагогом, або інструктором з ЛФК, або реабілітологом, або психологом тощо;
- оформлення характеристики на дитину з особливими освітніми потребами (за закріпленим фахівцем);
- добірка індивідуальних завдань до теми з окремого предмету для особи з особливими освітніми потребами.

4. Взаємодія та консультативна робота:

- проведення консультативної роботи з вчителями\вихователями та батьками (індивідуальні та групові консультації, батьківські збори);
- бесіда з педагогами закладу про специфіку організації та проведення корекційно-розвиткових занять;
- бесіда з фахівцями закладу про організацію методичної роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами;
- консультативна робота з педагогами закладу та батьками (індивідуальні та групові консультації, батьківські збори; розробка консультативної продукції);
- участь у виховних заходах;
- підготовка й проведення виховного заходу (бесіди, ігри, вікторини, «творчі майстерні», виготовлення лепбуків тощо) для учнів/вихованців закладу, враховуючи їх уподобання.

5. Звітність та оформлення документації:

- визначення теми контрольного відкритого виховного заходу;
- проведення залікових корекційно-розвиткових занять/уроків
- проведення корекційно-розвиткових відкритих контрольних занять/уроків індивідуальних та підгрупових з різними фахівцями закладу освіти;
- проведення експериментальних досліджень з метою добору матеріалів для написання курсової роботи;

- оформлення розгорнутого конспекту заходу консультативної допомоги батькам осіб з особливими освітніми потребами;
- оформлення звітної документації;
- підведення підсумків практики;
- підготовка до звітної конференції.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Оформлення і подання звітної документації:

1. **Індивідуального плану** проходження практики (*Додаток А*).
2. **Характеристики** практиканта з аналізом та оцінкою виконаної роботи з підписом керівника практики, підкріпленого печаткою (*Додаток Б*).
3. **Щоденника** проходження практики (*Додаток В*).
4. **Нормативно-правових документів**, що регламентують роботу фахівців закладу освіти, де виховуються особи з особливими освітніми потребами: поточну та звітну документацію; перспективні, календарні, індивідуальні плани роботи
4. **Розгорнутого конспекту заходу консультативної допомоги батькам** осіб з особливими освітніми потребами.
5. **Двох розгорнутих план-конспекти контрольних підгрупових корекційно-розвиткових занять**, завірених фахівцем закладу, з рекомендованою ним оцінкою та підписом, з протоколами обговорення та самоаналізом (*Додаток Г*).
6. **Двох розгорнутих план-конспекти контрольних індивідуальних корекційно-розвиткових занять**, завірених фахівцем закладу, з рекомендованою ним оцінкою та підписом, з протоколами обговорення та самоаналізом (*Додаток Г*).
7. Виконаного **індивідуального завдання**. Скласти індивідуальну корекційну програму терміном на рік (*Додаток Є*).
8. Складеного **конспекту бінарного заняття** з олігофренопедагогом, або тифлопедагогом, або сурдопедагогом, або інструктором з ЛФК, або реабілітологом, або психологом тощо.
9. Контрольного відкритого **виховного заходу** проведеного у групі (класі) закладу освіти (*Додаток Ж*).
10. Самостійно **виготовленого наочно-методичного посібника для батьків** осіб з особливими освітніми потребами (методична скарбничка).
11. **Звіту** про проходження практики з коротким самоаналізом (*Додаток З*).
12. Опціонально: проведення **профорієнтаційної роботи** з фото звітом.
13. **Презентація** результатів проходження практики на звітній конференції.

ОНЛАЙН ФОРМАТ ПОДАННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Пропозиція: створити інтерактивний он-лайн контент для учасників корекційно-педагогічного процесу на платформі Padlet <https://padlet.com/> (з вільним доступом для перегляду та копіювання матеріалу) або за допомогою хмарного сховища Google Диск (презентації, інтерактивні дошки, де будуть ігри, вправи, завдання за лексичними темами або за корекційним напрямом). За бажанням можна використати будь-яку зручну для налаштування мережевої взаємодії іншу платформу.

1. Нормативно-правові документи, що регламентують роботу фахівців закладу освіти, де виховуються особи з особливими освітніми потребами: поточну та звітну документацію; перспективні, календарні, індивідуальні плани роботи (створити електронну папку з документами).
2. Індивідуальний план проходження практики.
3. Характеристика практиканта з аналізом та оцінкою виконаної роботи з підписом керівника практики, підкріпленого печаткою.
4. Щоденника проходження практики.
5. Конспекти 1 бінарного заняття фахівця закладу та дидактичного матеріалу (ігри, малюнки тощо), здобувач фіксує на своїй відкритій платформі (як приклад для ознайомлення з

виглядом такої платформи – за посиланням <https://padlet.com/liza199902205/7qgkp2c2jbeg2vth>) або фіксує конспект в інших мультимедійних програмах (PowerPoint, Canva тощо).

6. До тем занять, (2 розгорнутих план-конспекти контрольних підгрупових корекційно-розвиткових занять, 2 розгорнутих план-конспекти контрольних індивідуальних корекційно-розвиткових занять) створення авторської мультимедійної корекційно-розвиткової презентації (у програмі PowerPoint) та інтерактивних он-лайн вправ (завдяки веб-інструменту LearningApps.org) з подальшим їх викладанням на сторінку Padlet.

7. Консультації для батьків (три консультації) осіб з особливими освітніми потребами у вигляді буклету, презентації, мультфільму тощо та запис відео-звернення до батьків.

8. Електронна папка з розміщенням індивідуальної корекційної програми терміном на рік.

9. Розгорнутий конспект відкритого виховного заходу проведеного у групі (класі) закладу освіти

10. Розгорнутий конспект заходу консультативної допомоги батькам осіб з особливими освітніми потребами.

11. Наочно-методичний цифровий контент для батьків осіб з особливими освітніми потребами (методична скарбничка). До прикладу це може бути: інтерактивна інфографіка, чек-листи з актуальної теми для батьків, аудіоматеріали, відеоматеріали (міні-туторіали), інтерактивні ігри та вправи, розроблений власний блог, добірка електронних курсів для батьків, підкасти тощо.

12. Опціонально: проведення профорієнтаційної роботи з фото звітом.

13. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції.

Таким чином по завершенні практики здобувач має наповнити свою сторінку (Padlet, Google Диск або будь-яку іншу платформу з відкритим доступом для всіх), різними інтерактивними он-лайн вправами, презентаціями, відео, конспектами, завданнями з практики тощо.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Оцінювання практики відбувається з урахуванням складності та вагомості кожного окремого завдання. В зв'язку з цим оцінюються:

№ п/п	Види діяльності практиканта	Кількість балів
1	Характеристика практиканта з аналізом та оцінкою виконаної роботи з підписом керівника закладу, завірена печаткою	0 – 5
2	Щоденник практики, в якому є щоденні записи відвіданих занять, виховних заходів	0 – 10
3	Два розгорнутих план-конспекти контрольних підгрупових корекційно-розвиткових занять, завірених фахівцем закладу, з рекомендованою ним оцінкою та підписом, з протоколами обговорення та самоаналізом	0 – 10
4	Два розгорнутих план-конспекти контрольних індивідуальних корекційно-розвиткових занять, завірених фахівцем закладу, з рекомендованою ним оцінкою та підписом, з протоколами обговорення та самоаналізом.	0 – 10
5	Виконання індивідуального завдання зі складання індивідуальної корекційної програми на рік.	0 – 10
6	Конспект бінарного заняття з з олігофренопедагогом або фахівцем з інших спеціальностей (залежно від вибору теми).	0 – 10
7	Розгорнутий конспект заходу консультативної допомоги батькам осіб з особливими освітніми потребами.	0 – 10
8	Самостійно виготовлений наочно-методичний посібник для батьків осіб з особливими освітніми потребами (методична скарбничка)	0 – 10
9	Відкритий виховний захід у групі (класі) закладу освіти.	0 - 10
10	Звіт про проходження практики з коротким самоаналізом.	0 – 5

11	Презентація результатів проходження практики на звітній конференції	0 – 10
12	Опціонально: проведення профорієнтаційної роботи з фото звітом	0 - 10

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підведення підсумків на підсумковій конференції. Оцінку з практики складає оформлення протоколів спостереження та конспектів занять, виховних заходів, участь здобувача вищої освіти у роботі з дітьми під час проходження практики, відгуки педагогічного колективу про діяльність практиканта.

У процесі проходження практики здійснюється щоденний і підсумковий контроль та облік роботи здобувачів вищої освіти. Матеріали практики подаються протягом наступного тижня після повернення здобувачів вищої освіти з практики. Оцінка виставляється з урахуванням якості виконання завдань, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості, самостійності, систематичності роботи, творчого підходу тощо, відгуку педагогічного колективу закладу про: роботу здобувача вищої освіти, якість та правильність оформлення звітної документації, рівень володіння основними методами і прийомами подачі матеріалу дітям з ООП.

Критеріями оцінки результатів практики здобувачів вищої освіти виступають:

- рівень теоретичної підготовки практиканта, осмислення своєї діяльності (її мети, завдань, змісту, методики);
- рівень професійної спрямованості педагогічної діяльності майбутніх педагогів, їхньої соціальної активності (гуманне ставлення до дітей, активність, відповідальність, цікавість до майбутньої професії, творче ставлення до роботи);
- рівень сформованості компетентностей (знань, умінь, навичок та здатностей).

Оцінювання волонтерської пропедевтичної практики (навчальної) відбувається з урахуванням складності та вагомості кожного окремого завдання. В зв'язку з цим оцінюються:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
50-64	D
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

90-100 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, оформлені у відповідності з вимогами. Допустив незначні неточності при підготовці аналізів уроків (занять), незначні помилки під час відповіді на запитання на захисті практики, але вони не впливають на усвідомлення навчального матеріалу і вміння ним оперувати, характеристика оцінена на «відмінно».

78-89 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, оформлені у відповідності з вимогами. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру, є незначні недоліки при підготовці звіту, при аналізі уроків (занять), у відповідях на запитання спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним, характеристика оцінена на «відмінно».

65-77 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі документи по проходженню практики, оформлені у відповідності з вимогами. Але при цьому є недоліки при підготовці звіту, при аналізі уроків (занять), у відповідях на запитання спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним, характеристика оцінена на «відмінно або добре».

50-64 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, але при оформленні уроків/занять та виховного заходу спостерігаються помилки, які вказують на порушення їхньої структури, недотримання методики проведення, в щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення уроків (занять) з вихованцями/учнями,

звіт недостатньо аргументований, є помилки при аналізі уроків (занять), у відповідях на запитання відчувається недолік знань, характеристика оцінена на «добре».

35-49 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, але є суттєві зауваження щодо їхнього оформлення, спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє розуміння структури уроку (заняття) та методики його проведення, неправильне оформлення щоденника, звіту, аналізу уроків (занять), при відповіді на запитання допускались помилки, що свідчать про недостатнє розуміння матеріалу, характеристика має позитивну оцінку.

1-34 балів. Здобувач вищої освіти підготував лише частину матеріалів по проходженню практики, при оформленні уроків (занять) спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння структури уроку та методики його проведення, відсутні або характеризуються неправильним оформленням щоденник педпрактики, звіт, аналіз уроків (занять); при відповіді на запитання допускались грубі помилки, що свідчить про погане розуміння матеріалу, характеристика має позитивну оцінку, але в ній є зауваження щодо проходження практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анастасова Н. М., Самсонова К. В. Формування життєвих компетентностей у дітей з розладами аутистичного спектру засобами ерготерапії. Наукові перспективи: журнал. Київ. 2022. № 7(25) 2022. С. 460-470. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-7\(25\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-7(25)).

2. Базима Н. В., Качуровська О. Б., Коломієць Ю. В., Мартиненко І. В. Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / за ред. І. В. Мартиненко, М. К. Шеремет. Київ: ДІА, 2019. 148 с.

3. Дегтяренко Т. М., Вавіна Л. С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник для ВНЗ / Суми : Університетська книга, 2018. 302 с.

4. Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF#Text>

5. Додаток до Листа МОН №1/9-421 від 05.08.2020 "Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в спеціальних закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 н.р.". https://drive.google.com/file/d/1cCb1aIRckUhMIR33sVzMxCZT_NJCJCDC/view

6. Коваль, Л. В. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного ДНЗ : навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Симоненко О. І., 2018. 100 с.

7. Компанець, Н. М. Моделювання індивідуального розвитку дитини з особливими потребами в умовах інклюзивного ДНЗ : навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Симоненко О. І., 2018. 68 с.

8. Коваль Л. В., Компанець Н. М., Квітка Н. О., Лапін А. В., Луценко І. В. Особлива дитина в інклюзивному навчальному закладі : навчально-методичний комплект. Київ : ФОП Симоненко О. І., 2018. 380 с.

9. Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими освітніми потребами в діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій : посіб. / Жук Т. В., Ілляшенко Т. Д., Луценко І. В. та ін. ; за ред. А. Г. Обухівської. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 247 с.

10. Концепція розвитку інклюзивної освіти : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 1 жовтня 2010 р. № 912 [Електронний ресурс] // Законодавство. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.

11. Компанець Н. М. Моделювання індивідуального розвитку дитини з особливими потребами в умовах інклюзивного ДНЗ : навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Симоненко О. І., 2018. 68 с.

12. Лист МОН України від 06.08.2018 №1/9-485 «Організаційно-методичні засади освітнього процесу у спеціальних закладах освіти в 2018/2019 навчальному році». <https://mon.gov.ua/ua/npa/organizacijno-metodichni-zasadi-osvitnogo-procesu-u-specialnih-zakladah-osviti-v-20182019-navchalnomu-roci>

13. Лист МОН № 1/9-425 від 05.07.19 року «Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в спеціальних закладах загальної середньої освіти у 2019/2020

14. Навчальному році». https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/65429/

15. Лист МОН України № 1/9-498 від 05.08.2019 р. «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019/2020 н.р.». https://drive.google.com/file/d/0B_dANiE7ppf6NnNNNDBGNXRNSiBrd1laOEd0SFcycHhyMnY4/view?resourcekey=0-H9cdq_0dZxgPaKRSO1_8Bg

16.Лопатіна Г.О. Наскрізна програма практики ОПП «Логопедія. Спеціальна психологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта. Запоріжжя: БДПУ, 2023. 63 с.

17.Лопатіна Г.О. Навчально-методичний комплекс «Наскрізна програма практика» фахової підготовки студентів спеціальності 6.010105 Корекційна освіта (логопедія), 7.0101010501 Корекційна освіта (логопедія), 8.01010501 Корекційна освіта. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. 56 с.

18.Лопатіна Г. О. Логопедичний масаж та гімнастика : навчальний посібник. Бердянськ : БДПУ, 2018. 214 с.

19.Лопатіна Г. Методика навчання діалогічного мовлення дітей молодшого дошкільного віку: монографія. Бердянськ: ФОП Ткачук О. В., 2014. 254 с.

20.Ночовка В. І., Головка В. А., Тимошук О. М. Організація інклюзивного навчання в школі Київ : Шкільний світ, 2014.

21.Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки : навчальний посібник / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 338 с.

22.Програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1 - 4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення : «Корекція мовлення», «Корекція розвитку» / За ред. Данілавичюте Е. А., Колупаєвої А. А., Трофименко Л. І., Рібцун Ю. В. Чернівці : Букрек, 2017. 152 с.

23.Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. – Київ : Ніка-Центр, 2016.

24.Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медико-педагогічних консультацій : [Електрон. ресурс] / авт. кол. : С. І. Васильковська, Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко та ін.; за ред.. А. Г. Обухівської. – К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. – 66 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.

25.Ревуцька О. В., Линдіна Є. Ю. Технології логопедичного обстеження : навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2018. 250 с.

26.Ревуцька О. Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення : навч посібн. для студ. напряму підготовки 6.010105 Корекційна освіта. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. 240 с.

27.Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. Харків: Основа, 2013.

28.Спільне викладання в інклюзивному класі: метод. матеріали. /Укладач – Софій Н. З., – К.:ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 70

29.Степанова О. А. Организация логопедической работы в ДОУ. Москва : Сфера, 2007. 112 с.

30.Формування інформаційно-освітнього середовища навчання старшокласників на основі технологій електронних соціальних мереж : монографія / наук. ред. О. П. Пінчук. Київ : Педагогічна думка, 2018. 160 с.

31.Цибуляк Н. Психологічний супровід професійної діяльності спеціального педагога : навч.-метод. Пос. Бердянськ : БДПУ, 2018. 216 с.

32.Четверікова, Н. В. Інклюзивний клас у школі. Психолого-педагогічні аспекти роботи педагогів. Київ : Шкільний світ, 2018. 136 с.

33.Syzko Hanna, Tetiana Sushchynska, Natalya Anastasova, Olha Donchenko, Anna Dubovenko. Web Quest Technologies: Developing Communicative Sphere of Preschool Children with Down Syndrome. Vol 9, No 3 (2020) : Journal of History Culture and Art Research 9(3). P. 55–71. URL : <http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/view/2764>

ДОДАТКИ

Додаток А.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
керівник педагогічної практики
від кафедри _____
«____» _____ 20__ року

Індивідуальний план роботи

Здобувача вищої освіти-практиканта _____ курсу ОПП «Логопедія. Спеціальна психологія» факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету _____
на період проходження практики з _____ до _____ року.
Корекційно-розвиткова робота проводиться в _____

(зміст індивідуального плану)

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРАКТИКАНТА

(орієнтовний зразок)

Характеристика
здобувача вищої освіти 4 курсу
спеціальності 016 Спеціальна освіта
ОПП „Логопедія. Спеціальна
психологія”
факультету дошкільної, спеціальної та
соціальної освіти БДПУ
ППП

ППП проходила (назва практики) в (назва закладу, місто, область).

ПП ознайомила з особливостями навчально-виховної та корекційно-розвивальної діяльності вчителя-логопеда; організаційними аспектами корекційного процесу в закладі освіти; системою організації та проектування індивідуальної та колективної діяльності дітей зі складними порушеннями в розвитку з урахуванням індивідуального та диференційованого підходу; організацією співпраці з усіма учасниками корекційно-виховного процесу; особливостями планування педагогічної діяльності.

Під час проходження практики практикантка провела систему пробних та контрольних занять, на високому методичному рівні організувала виховний захід відповідно плану виховної роботи.

ПП має достатній рівень теоретичної підготовки, знань методик корекційної роботи з дітьми, систематично використовувала раціональні заходи щодо корекції, навчання та виховання дітей, диференційований підхід, що сприяло розвитку у вихованців творчої пізнавальної активності. Дотримувалась принципу єдності навчання та виховання, чітко реалізувала корекційні та виховні завдання.

До своїх професійних обов'язків, правил внутрішнього трудового розпорядку ставилася з відповідальністю, сумлінно проводила роботу з пропаганди логопедичних знань серед педагогів та батьків, дотримувалась педагогічної етики.

ПП вміє легко та швидко встановлювати контакт із вихованцями, батьками та колегами. Під час спілкування створювала атмосферу доброзичливості.

Скромна, стримана, врівноважена. На зауваження реагувала спокійно, ділову критику сприймала правильно, вказані недоліки намагалася усунути в короткий строк.

Проходження корекційно-консультативної практики (виробничої) в корекційно-реабілітаційному закладі рекомендуємо оцінити на („оцінка”).

Підпис керівника

ППП

МП

Підпис логопеда (дефектолога)

ППП

* Варто зазначити, що обсяг характеристики має становити не більше ніж ОДНА сторінка.

** З метою недопущення надання усіма практикантами однакових за змістом характеристик (калькування змісту основної частини характеристики); нівелювання функціонального призначення зазначеного документу, основна частина характеристики може змінюватися керівником закладу відповідно до кінцевих результатів проходження практики здобувачем вищої освіти.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА

ЩОДЕННИК

З практики _____

Здобувача вищої освіти-практиканта ОПП „Логопедія. Спеціальна психологія” факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету
___ курсу _____ групи

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

Практика проводиться з « _____ » по « _____ » 20 ____ року

Керівник практики _____

Директор закладу _____

Логопед (дефектолог) _____

Адреса закладу _____

*****Щоденник містить:**

Розклад занять, режим дня.

- Список вихованців.
- Індивідуальний план практики (по тижнях).
- Відомості про заклад, про роботу з батьками, про виховну, дозвілєву діяльність.
- Конспекти всіх відвіданих занять, уроків, виховних, дозвілєвих заходів.
- Розгорнуті плани-конспекти проведених занять, уроків.
- Конспекти аналізу занять, уроків інших здобувачів вищої освіти-практикантів.
- Результати вивчення особових справ вихованців.
- Розгорнутий план-конспект виховного, дозвілєвого заходу.

ОРІЄНТОВАНА СХЕМА АНАЛІЗУ ЗАНЯТТЯ/УРОКУ

1. Дата, час.
2. Кількість вихованців, присутніх на занятті, їх вік.
3. Вид заняття.
4. Тема та мета заняття.
5. Підготовка до заняття:
  - ◆ аналіз план-конспекту (відповідність змісту заняття програмним вимогам вікової групи та рівню підготовленості вихованців; точність і повнота формування завдань; виховний та розвитковий вплив цього програмного матеріалу).
6. Організація заняття та його технічне забезпечення.
7. Проведення заняття:
  - ◆ рішення завдань навчання та закріплення вмінь і навичок;
  - ◆ добір методів і прийомів, їх різноманітність, доцільність, відповідність завданням заняття, віковим можливостям, етапу навчання, характеру вправ.
8. Діяльність вихованців:
  - ◆ ступінь організованості та дисциплінованості групи;
  - ◆ взаємовідношення між вихованців;
  - ◆ прояв активності, уваги, ініціативи, наполегливості;
  - ◆ самопочуття та настрої.
9. Діяльність фахівця:
  - ◆ характер спілкування з дітьми;
  - ◆ доступність, емоційність, лаконічність та якість показу і пояснення вправ;
  - ◆ уміння бачити всю групу, контролювати стан та поведінку вихованців;
  - ◆ уміння володіти голосом, емоційність, характер проведення заняття (впевнено – невпевнено).
- 10.
- Загальна оцінка заняття.
- 11.
- Висновки та поради щодо виправлення недоліків та удосконалення методики проведення заняття.

Схема аналізу заняття/уроку

Етапи заняття/уроку, їх тривалість	Методи та прийоми, що використовуються на занятті/уроці	Поведінка та мовлення дітей	Позитивні риси заняття/уроку	Недоліки та їх причини	Пропозиції та рекомендації щодо поліпшення

ОРІЄНТОВНА СХЕМА НАПИСАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Загальні відомості про дитину та її сім'ю (прізвище, ім'я та по-батькові, рік народження, час вступу до установи).
2. Короткі дані з історії розвитку дитини. Стан здоров'я батьків. Особливості протікання вагітності та пологів. Ранній розвиток дитини в сім'ї. Захворювання та травми.
3. Сім'я дитини. Склад сім'ї. Чим займаються батьки. Матеріальні умови сім'ї. Режим дня. Взаємовідносини між членами сім'ї. Ставлення членів сім'ї до дитини.
4. Особливості зовнішнього вигляду дитини.
5. Стан слуху, зору.
6. Особливості розвитку моторики.
7. Уявлення дитини про себе і оточуючих людей (чи впізнає себе на фото, знає своє ім'я, вік, адресу, чи орієнтується у власній особистості та в оточуючому середовищі).
8. Особливості стану пізнавальних (когнітивних) психічних процесів (уваги, відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення, уявлень, мовлення тощо).
9. Особливості ігрової діяльності. Характер гри.
10. Особливості розвитку інших видів діяльності (предметної, образотворчої, конструктивної, елементів трудової діяльності).
11. Особливості особистості (характер дитини, інтереси, взаємовідносини з дорослими, однолітками, навички самообслуговування).
12. Особливості емоційно-вольової сфери дитини (контакт з дорослими; чи зосереджує увагу на завданні; подолання сильних труднощів; мотиви діяльності).
13. Загальні висновки: найбільш характерні особливості дитини, які слід врахувати при індивідуальному підході до неї, першочергові педагогічні заходи, необхідні для підвищення ефективності вихованих впливів.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ НА ДИТИНУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

1. Загальна інформація про дитину:

- ім'я, прізвище;
- вік;
- телефони батьків;
- адреса;
- особливості психофізичного розвитку (інформація про особливі освітні потреби);
- дата зарахування дитини в навчальний заклад;
- строк, на який складається програма.

2. Наявний рівень знань і вмінь.

Група фахівців упродовж 1–2-х місяців (залежно від складності порушень розвитку) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення, а саме:

Уся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення навчальних завдань. А саме:

- її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, полісенсорний та ін., особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога;
- інформація про вплив порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані інклюзивно-ресурсними центрами);
- наводяться відомості про рівень розвитку дитини, зафіксовані під час спостережень та оцінки розвитку фахівцями (що дитина не вміє робити, у чому їй потрібна допомога тощо).

3. Спеціальні та додаткові послуги.

В індивідуальній програмі розвитку треба передбачити заняття з відповідними фахівцями (логопедом, фізіотерапевтом, психологом та іншими спеціалістами).

Учителі та фахівці співпрацюють над інтегруванням додаткових послуг у навчальний процес. А саме:

- іноді учень потребує більш інтенсивних або особливих послуг, які можуть надаватись лише у відповідному середовищі (наприклад, заняття з використанням спеціальної апаратури тощо). У цьому випадку доцільно домовитися з відповідним закладом, який може надавати такі послуги.
- в індивідуальній програмі розвитку треба визначити кількість і тривалість занять фахівців з дитиною. Крім того, слід указати, де повинні надаватись відповідні послуги.
- ця інформація повинна бути зрозумілою всім присутнім на засіданні, а також будь-якій іншій людині, яка читатиме ІПР.

Додаткові спеціальні послуги – це додаткові послуги педагогів та інших фахівців, які необхідні дитині для успішного засвоєння програми: послуги

До додаткових послуг належать послуги логопеда, психолога, реабілітолога, послуги з перекладу жестовою мовою, організація відпочинку, в тому числі лікувально-оздоровчого; консультаційні послуги, у тому числі з покращення мобільності й орієнтації, медичні, зокрема шкільної медсестри (за необхідності).

4. Адаптації / модифікації.

Під час складання індивідуальної програми розвитку необхідно проаналізувати, які адаптації та модифікації слід розробити для облаштування середовища, застосування належних методів викладання, навчальних матеріалів, обладнання, урахування сенсорних та інших потреб дитини.

5. Строк дії ІПР.

- Індивідуальна програма розвитку розробляється на один рік.
- Двічі на рік (за потреби частіше) програма переглядається з метою її коригування. Зокрема це може виявитись необхідним, наприклад, якщо:
- дитина досягла визначених у ІПР навчальних цілей;

- у дитини виникають труднощі із засвоєнням визначеного змісту навчального матеріалу;
- виникає необхідність перейти до наступного рівня складності виконання завдань;
- у дитини виникають труднощі у процесі досягнення визначених цілей;
- виникла потреба збільшити кількість послуг дитині;
- дитину переводять в іншу школу;
- у дитини спостерігаються проблеми з поведінкою тощо.

б. *Інформація про прогрес дитини.*

Невід'ємною складовою процесу розробки індивідуальної програми розвитку є оцінка динаміки розвитку дитини з особливими освітніми потребами, збирання відомостей про її успіхи (учнівські роботи, результати спостережень педагогів, контрольні аркуші, результати тестів тощо).

****подивитися приклад ІПР за посиланням <https://naurok.com.ua/individualna-programa-rozvitku-za-novim-zrazkom-2022r-ipr-274338.html>

ОРІЄНТОВНА СХЕМА АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

1. Загальні відомості про виховний захід (група, рік навчання, місце проведення).
2. Тема і мета виховного заходу.
3. Форма проведення (свято, зустріч, екскурсія та ін.).
4. Актуальність виховного заходу та його відповідність потребам та інтересам вихованців/учнів, рівню їх розвитку, віковим та психофізичним особливостям.
5. Попередня підготовка до заходу :
  - залучення до його підготовки дітей.
  - наявність та якість плану проведення заходу.
  - підготовка наочних посібників до заходу.
6. Проведення заходу :
  - дохідливість і переконливість розкриття теми та змісту заходу;
  - врахування вікових особливостей дітей та їх інтересу;
  - доцільність і ефективність застосованих методів виховання під час проведення заходу, забезпечення організаційної чіткості, емоційності у його проведенні;
  - участь дітей у проведенні заходу, їх поведінка, увага, інтерес, дисципліна;
  - ефективність використання обладнання: наочних посібників, технічних засобів тощо.
  - підсумки проведеного виховного заходу;
  - етика поведінки практиканта (уміння викликати інтерес, активізувати дітей; тон, педагогічний такт, зовнішній вигляд, культура мовлення, міміка, жести).
7. Загальні висновки про захід:
  - виховна цінність заходу;
  - методичні помилки та недоліки у підготовці та проведенні виховного заходу, їх причини та шляхи усунення.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

(титильна сторінка звіту має такий вигляд)

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти-практиканта _____ курсу ОПП „Логопедія.
Спеціальна психологія” факультету дошкільної, спеціальної та соціальної
освіти Бердянського державного педагогічного університету

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

про проходження _____

_____ (назва практики)

Керівник практики _____

Методист практики _____

Схема звіту здобувача вищої освіти-практиканта

I. Навчальна робота.

1. Загальні відомості про місце та час проходження практики.
2. Відвідування занять:
  - а) логопеда;
  - б) інших фахівців.
3. Проведення занять, уроків практикантом:
  - а) кількість проведених занять, уроків, їх критична оцінка:
    - чи вдалось провести заняття, уроки (якщо ні, вказати причину);
    - труднощі, які виникли під час планування, у підготовки та в процесі проведення заняття, уроку або його частини та яким чином вони були подолані;
  - б) засоби, що використовувались для активізації діяльності вихованців на занятті, уроці;
  - в) яку наочність виготовив, її оцінка та роль для заняття, уроку.
4. Індивідуальна та диференційована робота з вихованцями, її результати.
5. Труднощі у виконанні завдань практики та шляхи їх подолання.
6. Оволодіння уміннями та навичками здійснення корекційно-розвиткової роботи.
7. Загальні висновки про корекційно-розвиткову роботу.

II. Виховна, дозвіллева робота, її зміст (тематика та форми проведення заходів, їх кількість тощо).

1. Група, за якою закріплений практикант.
2. Ознайомлення з системою виховної, дозвіллевої роботи закладу.
3. Спостереження за роботою фахівця, відвідування проведених ним виховних, дозвіллевих заходів (загальні враження).
4. Відвідування виховних, дозвіллевих заходів, проведених іншими практикантами (кількість, їх короткий аналіз).
5. Виготовлення наочності.
6. Зміст роботи, проведеної практикантом як помічником фахівця:
  - а) вивчення колективу групи та окремих вихованців;
  - б) тема залікового виховного, дозвіллевого заходу;
  - в) індивідуальна робота з вихованцями;
  - д) робота з батьками вихованців.
7. Труднощі у підготовці та проведенні виховних, дозвіллевих заходів.
8. Оволодіння уміннями та навичками організації та проведення виховної, дозвіллевої роботи.
9. Загальні висновки про виховну, дозвіллеву роботу.

III. Методична робота.

1. Участь у роботі педагогічних рад, методичних секцій та об'єднань.
2. Ознайомлення з документацією та планами роботи закладу (вказати конкретно).

3. Вивчення досвіду роботи фахівця.
4. Ознайомлення з психолого-педагогічною та методичною літературою під час практики.

IV. Науково-дослідна робота.

1. Тема науково-дослідної роботи; вивчена література з теми; опис спостережень, експериментів, анкетувань за темою дослідження.
2. Теми виступів на методичних семінарах.
3. Банк педагогічного досвіду.
4. Друк тез, статей.
5. Кінцевий продукт в результаті науково-дослідної роботи (методичний посібник, авторська гра, збірка коміксів, консультативний блог тощо).

V. Висновки.

1. Які нові знання, уміння з'явилися завдяки педагогічній практиці.
2. Позитивне в організації та проведенні практики.
3. Виявлені недоліки (конкретно які) та шляхи їх подолання.
4. Пропозиції щодо підготовки, організації та проведення практики.